

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania 19. „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Cel projektu: Wdrażanie LSR

Raport z ewaluacji Lokalne Strategie Rozwoju Lokalne Grupy Działania Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” za 2017 rok

Sporządził:
Specjalista ds. koordynacji projektów *Marta Drejewicz*
Dyrektor Biura *Justyna Jellinek*

Zatwierdził:
Prezes Zarządu *Magdalena Oniszczyk*

Marzec 2018

Spis treści

1.WPROWADZENIE	4	
1.1 Zakres badania i metodologia	5	
1.1.1 Cel badania		5
1.1.2 Zakres badania		6
1.1.3 Kryteria ewaluacji		6
2. WDRAŻANIE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	7	
2.1 Analiza stopnia realizacji celów i wskaźników LSR	7	
Przedsięwzięcie 1.1.1 Tworzenie nowych przedsiębiorstw		9
Przedsięwzięcie 1.1.2 Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw		10
Przedsięwzięcie 1.2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej obszaru		11
Przedsięwzięcie 1.2.3 Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką		12
Przedsięwzięcie 1.3.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej służącej inicjatywom lokalnym		13
Przedsięwzięcie 1.3.3 Wsparcie działalności artystycznej lokalnych zespołów z obszaru LGD		14
Przedsięwzięcie 1.3.4 Popularyzowanie innowacyjnych przedsięwzięć w tym dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska zapobiegających zmianom klimatycznym		15
2.2. Analiza stopnia wykorzystania budżetu	16	
2.3 Analiza jakości stosowanych procedur i kryteriów wyboru operacji	19	
3. FUNKCJONOWANIE LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA „POLESKA DOLINA BUGU”	20	
3.1 Analiza efektywności pracowników Biura LGD	20	
3.2 Analiza jakości i efektywności świadczonego doradztwa	20	
3.3 Analiza efektywności działalności LGD (aktywizacji i promocji)	23	
Przedsięwzięcie 1.1.3 Aktywizacja zawodowa oraz wzrost kompetencji osób z grup defaworyzowanych w kierunku przedsiębiorczości		23
Przedsięwzięcie 1.2.2 Promocja obszaru LSR w oparciu o potencjał turystyczny i zasoby turystyczno-kulturowe		23
Przedsięwzięcie 1.3.2 Działania informacyjne, szkoleniowe oraz aktywizujące prowadzone przez LGD		24
3.4 Analiza efektywności Planu szkoleń	26	
3.5 Analiza efektywności współpracy z innymi LGD oraz organizacjami	27	
3. TABELA CELÓW, PRZEDSIĘWZIĘĆ I WSKAŹNIKÓW LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU STOWARZYSZENIA „POLESKA DOLINA BUGU”	28	
4. EWALUACJA PLANU KOMUNIKACJI	33	
5. WNIOSKI	36	
6. SPIS TABEL	37	
7. ZAŁĄCZNIKI	38	

1. Wprowadzenie

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu.¹

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 z dnia 18.08.2017r. w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, celem ewaluacji jest bieżąca analiza procesu wdrażania LSR i jego efektów oraz zmian w otoczeniu, tak by lepiej rozumieć osiągnięte rezultaty i umieć z wyprzedzeniem oszacować, w jaki stopniu zbliżają się one do osiągnięcia celów. Wyniki ewaluacji wewnętrznej powinny być podstawą do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań – jeśli to będzie konieczne oraz stanowić wkład w ewaluację zewnętrzną. Ewaluacja wewnętrzna powinna stanowić uzupełnienie monitoringu o konieczną interpretację (identyfikację przyczyn ewentualnych problemów), ocenę i rekomendację działań.

Definicja ewaluacji opracowana przez Komisję Europejską w wytycznych w zakresie monitoringu i ewaluacji Europejskiego Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego² kładzie nacisk na zbadanie wpływu na zmianę otoczenia w wyniku przeprowadzonej interwencji publicznej (rozumianej jako dofinansowanie z funduszy unijnych). W dokumencie komisja podkreśla, że sama zmiana w kontekście funduszy unijnych jest generowana dwoma czynnikami: udziałem interwencji publicznej oraz czynnikami zewnętrznymi. Natomiast wpływ na otoczenie jest rozumiany jako zmiana przypisywana wyłącznie interwencji publicznej. Komisja w odniesieniu do EFS oraz EFRR zaleca właśnie „ewaluację wpływu”, która ma za zadanie zweryfikować jaką zmianę dla beneficjenta spowodowało dofinansowanie unijne. Jednakże dobra ewaluacja powinna jednocześnie odnosić swoje wyniki do danej polityki, która odnosi się do całości potencjalnych beneficjentów danego funduszu. Ponieważ to właśnie zauważone potrzeby regionu, sektora czy grupy ludzi są pierwszym czynnikiem, który uruchamia interwencję rozumianą tu jako fundusze unijne. Dlatego po upływie czasu, władze krajowe/ unijne powinny zapytać czy zidentyfikowany na początku problem został zniwelowany. Czy efekt udzielonych dofinansowań unijnych jest na tyle duży by był wyraźnie zauważalny? Innymi słowy – czy dofinansowanie okazało się pomocne.

Z kolei wytyczne opracowane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 definiują ewaluację jako badanie społeczno-ekonomiczne, którego celem jest oszacowanie w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów (najczęściej skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) jakości oraz efektów wdrażania interwencji publicznych.³

¹ <http://www.ewaluacja.gov.pl>

² *Guidance Document on Monitoring and Evaluation. European Regional Development Fund and Cohesion Fund* - http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/policy/evaluations/guidance/#1

³ Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 22.09.2015 r. w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020

Ze względu na termin przeprowadzania badania względem programu, projektu możemy wyróżnić:

- ❖ ewaluację formatywną (**ex-ante**) – przeprowadzaną przed realizacją programu /projektu, zasadniczym celem tego typu ewaluacji jest ocena na ile planowana interwencja z punktu widzenia potrzeb (sektora, beneficjentów) oraz spójna w zakresie planowanych celów i sposobów ich realizacji, diagnoza potrzeb i oczekiwań grupy docelowej, identyfikacja potencjalnych trudności w kontekście społecznym, gospodarczym, prawnym.
- ❖ ewaluację okresową (**mid-term**), która przeprowadzana jest w trakcie wdrażania programu. Jej efektem jest wstępna ocena interwencji i dostarczenie informacji do przygotowania dokumentów dla następnego okresu realizacji programu, projektu.
- ❖ ewaluację bieżącą (**on-going**), która przeprowadzana jest w trakcie wdrażania programu, jednak w przeciwieństwie do ewaluacji mid-term nie jest określony jej dokładny moment realizacji. Ewaluacja on-going przeprowadzana jest np. w przypadku, gdy monitorowanie ujawniło odchylenia od założonych wartości wskaźników. Jej efektem jest identyfikacja barier realizacji celów.
- ❖ ewaluację końcową (**ex-post**) - przeprowadzaną po zakończeniu realizacji programu /projektu, poddającą ocenie skuteczność i efektywność interwencji, jej trafność i użyteczność, a także stopień realizacji założonych celów oraz badanie długotrwałych efektów (oddziaływania) projektu/programu. Tego typu ewaluacja może stanowić cenne źródło informacji użytecznych przy planowaniu kolejnych interwencji.

Ewaluacja realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej przez Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” jest to ewaluacja typu on - going. Głównym celem przeprowadzonej ewaluacji jest bieżące i systematyczne badanie ilościowe i jakościowe całości procesu wdrażania LSR oraz funkcjonowania LGD.

Badaniu poddano:

- Stopień realizacji celów i wskaźników LSR;
- Stopień wykorzystania budżetu;
- Jakość stosowanych procedur i kryteriów wyboru operacji;
- Efektywność pracowników biura LGD;
- Jakość i efektywność świadczonego doradztwa;
- Efektywność działalności LGD (aktywizacji i promocji)
- Efektywność Planu szkoleń pracowników biura i członków organu
- Efektywność współpracy z innymi LGD oraz organizacjami
- Efektywność Planu komunikacji.

1.1 Zakres badania i metodologia

1.1.1 Cel badania

Niniejszy raport ewaluacyjny ma charakter sprawozdawczy. Jego celem jest okresowa ocena wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju oraz realizacji aktywności w ramach funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia "Poleska Dolina Bugu" założonych do wykonania

w 2017 r. W większości rozdziałów dane podawane są narastająco od dnia 18.05.2016 r., w którym podpisano umowę ramową. W raporcie ujęto również rekomendacje, których realizacja umożliwi wprowadzanie zmian i optymalizację wdrażania LSR oraz usprawnianie funkcjonowania LGD w kolejnych latach jej funkcjonowania.

1.1.2 Zakres badania

- przedmiotowy - przedmiotem ewaluacji są zadania zrealizowane przez Lokalną Grupę Działania w celu wypełnienia założeń określonych w Lokalnej Strategii Rozwoju;
- czasowy - raport dotyczy pierwszego roku realizacji LSR i funkcjonowania LGD (od 01.01.2017r. – 31.12.2017r. lub od 18.05.2016 r. do 31.12.2017 r.)
- przestrzenny - zakres przestrzenny raportu obejmuje obszar wszystkich gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia "Poleska Dolina Bugu" obejmujący Gminy: Miasto Włodawa, Włodawa, Wiryki, Stary Brus, Wola Uhruska, Hańsk, Hanna i Ruda-Huta, gdzie były realizowane zadania objęte LSR.

Uwaga: W zakresie postępu rzeczowego i finansowego przedsięwzięć 1.1.1 Tworzenie nowych przedsiębiorstw, 1.1.2 Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw, 1.2.3 Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką, uwzględniono operacje wybrane do dofinansowania oraz niewybrane w stosunku do których wpłynęły protesty w ramach naborów z końca 2017r., mimo, że uchwały Rada podjęła w 2018r.

1.1.3 Kryteria ewaluacji

W trakcie analizy wzięto pod uwagę następujące kryteria ewaluacji:

- **Trafność** – oznacza adekwatność celów interwencji do zidentyfikowanych problemów grup docelowych.
- **Użyteczność** – podobnie jak w przypadku kryterium trafności określa adekwatność celów interwencji do zidentyfikowanych problemów grup docelowych, jednak analiza użyteczności jest prowadzona po zamknięciu interwencji lub w trakcie jej wdrażania.
- **Skuteczność** – określająca stopień realizacji założonych celów, skuteczność użytych działań w przełożeniu na efekty.
- **Efektywność** – stosunek poniesionych nakładów (finansowych, ludzkich, poświęconego czasu) do uzyskanych wyników i rezultatów.
- **Trwałość** - kryterium pozwalające ocenić czy pozytywne efekty/zmiany będą widoczne po zakończeniu interwencji.

Opracowanie opiera się o:

- ❖ Analizy własne Biura LGD;
- ❖ Badania ankietowe;
- ❖ Analizę realizacji budżetu;
- ❖ Analizę realizacji wskaźników poszczególnych przedsięwzięć;

2. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

2.1 Analiza stopnia realizacji celów i wskaźników LSR

W roku 2017 r. LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” ogłosiła cztery nabory wniosków w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020:

Nabór 1/2017

Czas trwania naboru: 20.02.2017 r. – 06.03.2017 r.

Zakres tematyczny:

1.1.1 Tworzenie nowych przedsiębiorstw (limit środków 1 760 000,00 zł)

W ramach ww. przedsięwzięcia wpłynęło 37 wniosków (w tym 2 wycofane) na łączną wnioskowaną kwotę 2 800 000,00 zł, w tym:

- 22 operacje zmieściły się w limicie środków 100% i zostały wybrane do dofinansowania;
 - 11 operacji zmieściło się w limicie środków 150% (lista rezerwowa) i zostały wybrane do dofinansowania,
- 2 operacje nie zostały wybrane do dofinansowania (operacja znak sprawy ST/1/2017/32 nie zmieściła się w limicie środków 150%, operacja znak sprawy ST1/2017/37 uznana za niezgodną z LSR, w tym z PROW)

Nabór 2/2017

Czas trwania naboru: 27.11.2017 r. – 11.12.2017 r.

Zakres tematyczny:

1.1.1 Tworzenie nowych przedsiębiorstw (limit środków 320 000,00 zł)

W ramach ww. przedsięwzięcia wpłynęło łącznie 8 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę 640 000,00 zł, w tym:

- 4 operacje zmieściły się w limicie środków 100% i zostały wybrane do dofinansowania,
- 4 operacje nie zmieściły się w limicie środków 100% i zostały wybrane do dofinansowania (lista rezerwowa),

Nabór 3/2017

Czas trwania naboru: 27.11.2017 r. – 11.12.2017 r.

Zakres tematyczny:

1.1.2 Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw (limit środków 517 425,00 zł)

W ramach wyżej wymienionego przedsięwzięcia wpłynęły 3 wnioski na łączną wnioskowaną kwotę 600 000,00 zł, w tym:

- 3 operacje nie zostały wybrane do dofinansowania (niezgodność z LSR).

Nabór 4/2017

Czas trwania naboru: 27.11.2017 r. – 11.12.2017 r.

Zakres tematyczny:

1.2.3 Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką (limit środków 160 765,86 zł)

W ramach wyżej wymienionego przedsięwzięcia wpłynęły 2 wnioski na łączną wnioskowaną kwotę 216 022,86 zł, w tym:

- 1 operacja zmieściła się w limicie 100% i została wybrana do dofinansowania (ustalona kwota wsparcia 55 257,00 zł)
- 1 operacja zmieściła się w limicie 100% po zastosowaniu procedury związanej z obniżeniem kwoty pomocy celem zmieszczenia się operacji w limicie środków (wnioskowana kwota pomocy 167 765,86, ustalona kwota pomocy 105 508,00 zł)

Przedsięwzięcie 1.1.1 Tworzenie nowych przedsiębiorstw

Poniższa tabela obrazuje stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.1.1 *Tworzenie nowych przedsiębiorstw z uwzględnieniem wniosków wybranych w ramach naboru 2/2017*:

Tabela 1 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.1.1 *Tworzenie nowych przedsiębiorstw*

	Stan docelowy	Aktualny stan realizacji wskaźnika (umowy, w tym wypłacone)	Stan realizacji w %	Wskaźnik na etapie weryfikacji przez ZW	Pozostałe wskaźniki do realizacji
Wskaźnik produktu: <i>liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa przez osoby z grup defaworyzowanych</i>	22	8	36,36	11	3
Wskaźnik rezultatu: <i>liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)</i>	22	8	36,36	18	-
Limit środków (zł)	Indykatorywny limit środków z LSR	Wykorzystany limit środków	Wykorzystanie budżetu w %	Budżet na etapie weryfikacji przez ZW	Pozostałe środki
	1 760 000,00 zł	640 000,00	36,36	880 000,00 zł	240 000,00 zł, w tym 80 000,00 zł zablokowane na protest

Na dzień 31.12.2017 r. zostało zawartych 8 umów o przyznanie pomocy w ramach naboru 1/2017 (z czego wypłacono 3 pierwsze transze premii), a 11 operacji znajdowało się na etapie weryfikacji przez Zarząd Województwa (7 operacji z naboru 1/2017 oraz 4 operacje z naboru 2/2017). Do końca lipca 2018 r. jest aktywna lista rezerwowa, na której 4 operacje z naboru 2/2017 oczekują na weryfikację w przypadku zwolnienia środków w ramach limitu 100%. Pozostałe środki stanowią uwolnione środki (160 000 zł) oraz środki zablokowane (80 000 zł) do czasu wydania prawomocnego orzeczenia sądu w wyniku skargi wniesionej przez jednego z wnioskodawców do Sądu Administracyjnego.

Przedsięwzięcie 1.1.2 Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw

Poniższa tabela obrazuje stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.1.2 *Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw*, z uwzględnieniem wniosków wybranych w ramach naboru 3/2017:

Tabela 2 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.1.2 *Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw*

	Stan docelowy	Aktualny stan realizacji wskaźnika (umowy)	Stan realizacji w %	Pozostałe wskaźniki do realizacji
Wskaźnik produktu: <i>liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa</i>	5	3	60	2
Wskaźnik rezultatu: <i>liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)</i>	9	5	55,56	4
Limit środków (zł)	Indykatorywny limit środków z LSR	Wykorzystany limit środków	Wykorzystanie budżetu w %	Pozostałe środki
	1 000 000,00 zł	482 575,00 zł	48,26	517 425,00 zł (blokada środków)

Obecny stan wskaźnika został zrealizowany w oparciu o podpisane umowy o przyznanie pomocy z beneficjentami, którzy złożyli wnioski do LGD w ramach naboru 2/2016 przeprowadzonego w ostatnim kwartale 2016 r. W wyniku naboru nr 3/2017 (ostatni kwartał 2017 r.) złożono 3 wnioski, na łączną wnioskowaną kwotę w wysokości 600 000,00 zł. Członkowie Rady uznali wszystkie operacje złożone w ramach naboru 3/2017 za niezgodne z LSR, tym samym nie zostały wybrane do dofinansowania. Wszyscy trzej wnioskodawcy złożyli protesty od decyzji Rady do Zarządu Województwa za pośrednictwem LGD. Obecnie trwa rozpatrywanie protestów przez ZW, gdyż Rada LGD w wyniku „autokontroli” oceny wniosków podtrzymała swoje stanowisko o braku podstaw do zmiany podjętego rozstrzygnięcia. Do czasu zajęcia stanowiska przez ZW w sprawie złożonych protestów, te środki finansowe są zablokowane i nie ma możliwości ich uruchomienia w kolejnym naborze.

Przedsięwzięcie 1.2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej obszaru

Poniższa tabela obrazuje stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.2.1 *Rozwój infrastruktury turystycznej obszaru*:

Tabela 3 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.2.1 *Rozwój infrastruktury turystycznej obszaru*

	Stan docelowy	Aktualny stan realizacji wskaźnika (umowy)	Stan realizacji w %	Pozostałe wskaźniki do realizacji
Wskaźnik produktu: <i>liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej</i>	3	3	100	-
Wskaźnik rezultatu: <i>liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej</i>	10 000	13 030	130	-
Limit środków (zł)	Indykatorywny limit środków z LSR	Wykorzystany limit środków	Wykorzystanie budżetu w %	Pozostałe środki
	380 000,00 zł	379 998,43 zł	100	1,57 zł

Realizacja wskaźników opiera się na podpisanych umowach o przyznanie pomocy z beneficjentami (JSFP), którzy złożyli wnioski do LGD w ramach naboru 1/2016 przeprowadzonego w ostatnim kwartale 2016 r. Wskaźnik produktu *liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej* jest zrealizowany na poziomie 100%, gdyż w ramach realizacji operacji zostaną utworzone 3 obiekty infrastruktury turystycznej. Wskaźnik rezultatu *liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej* osiągnął poziom ponad 130 %. Budżet został wyczerpany w 100% (wolne środki 1,57 zł). Obecnie jedna operacja (wskaźnika produktu – 2szt.), jest w trakcie realizacji, natomiast druga operacja jest w trakcie wyboru wykonawcy zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo - finansowym w trybie zamówień publicznych.

Przedsięwzięcie 1.2.3 Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką

Poniższa tabela obrazuje stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.2.3 *Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką*, z uwzględnieniem wniosków wybranych w ramach naboru 4/2017:

Tabela 4 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.2.3 *Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką*

	Stan docelowy	Aktualny stan realizacji wskaźnika (umowy)	Stan realizacji w %	Wskaźnik na etapie weryfikacji przez ZW	Pozostałe wskaźniki do realizacji
Wskaźnik produktu: <i>liczba wspartych działalności gospodarczych w zakresie usług turystycznych</i>	3	2	66,67	2	-
Wskaźnik rezultatu: <i>liczba utworzonych miejsc pracy w branży turystycznej</i>	3	4	100	6	-
Limit środków (zł)	Indykatorywny limit środków z LSR	Wykorzystany limit środków	Wykorzystanie budżetu w %	Budżet na etapie weryfikacji przez ZW	Pozostałe środki
	560 000,00 zł	399 234,14	71,29	160 765,00	0,86 zł

Aktualny stan realizacji wskaźnika opiera się na umowach o przyznanie pomocy zawartych z beneficjentami, którzy złożyli wnioski do LGD w ramach naboru 2/2016 przeprowadzonego w ostatnim kwartale 2016 r. Jedna operacja jest w trakcie realizacji inwestycji, druga operacja jest przed wyborem wykonawcy w ramach konkurencyjnego wyboru wykonawcy zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji. W ramach naboru 4/2017 przeprowadzonego w terminie od 27.11. – 11.12.2017 r. zostały wybrane do dofinansowania dwie operacje na łączną kwotę w wysokości 160 765,00 zł. Tym samym wykorzystany został limit środków z LSR na przedsięwzięcie 1.2.1 (pozostałe środki 0,86 zł). Obecnie wnioski z naboru 4/2017 znajdują się na etapie weryfikacji przez ZW. Brak listy rezerwowej.

Przedsięwzięcie 1.3.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej służącej inicjatywom lokalnym

Poniższa tabela obrazuje stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.3.1 *Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej służącej inicjatywom lokalnym*:

Tabela 5 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.3.1 *Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej służącej inicjatywom lokalnym*

	Stan docelowy	Aktualny stan realizacji wskaźnika (umowy, w tym wypłacone)	Stan realizacji w %	Pozostałe wskaźniki do realizacji
Wskaźnik produktu: <i>liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej</i>	16	19	118,75	-
Wskaźnik rezultatu: <i>liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury rekreacyjnej</i>	800	26 838	3355%	-
Limit środków (zł)	Indykatorywny limit środków z LSR	Wykorzystany limit środków	Wykorzystanie budżetu w %	Pozostałe środki
	1 750 000,00 zł	1 438 075,74 zł	82,18	311 924,26 zł

Aktualny stan realizacji wskaźnika opiera się na podpisanych umowach o przyznanie pomocy zawartych z beneficjentami, którzy złożyli wnioski do LGD w ramach naboru 1/2016 przeprowadzonego w ostatnim kwartale 2016 r. Dwie operacje, które realizują łącznie 7 szt. wskaźnika produktu, zostały rozliczone, a pomoc wypłacona w kwocie 236 830,08 zł. Trzy operacje, które realizują łącznie 5 szt. wskaźnika produktu są na etapie rozliczania (złożone wnioski o płatność). Pozostałe cztery operacje są na etapie realizacji bądź wyboru wykonawcy zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo – finansowym w trybie zamówień publicznych. Pozostałe środki powstały w wyniku oszczędności poprzetargowych rozliczonych operacji.

Przedsięwzięcie 1.3.3 Wsparcie działalności artystycznej lokalnych zespołów z obszaru LGD

Poniższa tabela obrazuje stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.3.3 *Wsparcie działalności artystycznej lokalnych zespołów z obszaru LGD*:

Tabela 6 stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.3.3 *Wsparcie działalności artystycznej lokalnych zespołów z obszaru LGD*

	Stan docelowy	Aktualny stan realizacji wskaźnika (umowa)	Stan realizacji w %	Pozostałe wskaźniki do realizacji
Wskaźnik produktu: <i>liczba wspartych zespołów artystycznych</i>	3	4	133,33	-
Wskaźnik rezultatu: <i>liczba nowych występów wprowadzonych do repertuaru doposażonych zespołów artystycznych</i>	3	6	200	-
Limit środków (zł)	Indykacyjny limit środków z LSR	Wykorzystany limit środków	Wykorzystanie budżetu w %	Pozostałe środki
	200 000,00 zł	177 017,66 zł	88,51	22 982,34 zł

Wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte na poziomie przekraczającym 100%, a budżet wykorzystano na poziomie 88,50%. Beneficjent, który w jednej operacji realizuje cały wskaźnik produktu i rezultatu jest obecnie na etapie rozliczania. Pozostałe środki stanowią oszczędności powstałe w wyniku zastosowania trybu konkurencyjnego wyboru wykonawcy zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji.

Przedsięwzięcie 1.3.4 Popularyzowanie innowacyjnych przedsięwzięć w tym dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska zapobiegającym zmianom klimatycznym

Realizację operacji własnej planuje się w latach 2019-2021. Wskaźnik produktu *liczba kampanii proekologicznych* - 1 oraz wskaźnik rezultatu *liczba odbiorców kampanii na temat innowacyjnych przedsięwzięć w tym dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska zapobiegającym zmianom klimatycznym* - 20 000 osób, zaplanowano do osiągnięcia do końca 2021 roku.

Realizacja celów i wskaźników LSR w ramach poddziałania 19.2 została rozpoczęta w 2016 r. poprzez przeprowadzenie naborów wniosków na wszystkie przedsięwzięcia zaplanowane w LSR z wykorzystaniem całego indykatywnego budżetu w wysokości 5 650 000,0 zł (bez operacji własnej LGD). W roku 2017 kontynuowano realizację celów i wskaźników poprzez przeprowadzenie naboru w ramach przedsięwzięcia 1.1.1 Tworzenia nowych przedsiębiorstw na pełny limit środków oraz naborów uzupełniających z pozostałych przedsięwzięć, w ramach których pojawiły się oszczędności. Dzięki działaniom informacyjnym w ramach naborów wpłynęły wnioski na łączną wnioskowaną kwotę przekraczającą limit środków z ogłoszeń o naborach. Operacje wybrane do dofinansowania na dzień sporządzenia raportu realizują wskaźniki produktu na zadawalającym poziomie. Ryzyko nie osiągnięcia wymaganego postępu rzeczowego i finansowego (liczonego podpisanymi umowami) w perspektywie kamienia milowego 2016-2018 praktycznie nie występuje. W pierwszym kwartale 2018 r. przewiduje się podpisanie kolejnych umów o przyznanie pomocy, dzięki czemu LGD osiągnie wymagany próg 40% postępu rzeczowego i 60% postępu finansowego. Mimo, że LGD nie ma wpływu na weryfikację operacji przez UMWL, a poprzez świadczone doradztwo ma jedynie ograniczony wpływ na realizację i rozliczenie operacji, można uznać, że dobra współpraca między UMWL, beneficjentami i LGD pozwoli na ograniczenie odmownych decyzji o przyznaniu pomocy.

2.2. Analiza stopnia wykorzystania budżetu

Poniższa tabela prezentuje stan wykorzystania budżetu przeznaczanego na wdrażanie LSR w ramach poszczególnych przedsięwzięć:

Tabela 7 Stan wykorzystania budżetu przeznaczanego na wdrażanie LSR w ramach poszczególnych przedsięwzięć na dzień 31.12.2017 r. z uwzględnieniem zablokowanych środków w wyniku złożonych protestów z naboru 1/2017 i 3/2017

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcia	Limit środków indykatywny z LSR	Środki wypłacone	Środki zablokowane (umowa)	Środki zablokowane (weryfikacja)	% wykorzystania budżetu (wypłacone + umowa)	Pozostałe środki/zablokowane środki w wyniku złożonych protestów
1. Wzrost konkurencyjności i atrakcyjności oraz równoważenie rozwoju społeczno - gospodarczego obszaru LSR	1.1. Wspieranie przedsiębiorczości na terenie LSR	1.1.1 Tworzenie nowych przedsiębiorstw	1 760 000,00 zł	192 000,00 zł	448 000,00 zł	880 000,00 zł	36,36%	160 000,00 zł/ 80 000,00 zł
		1.1.2 Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw	1 000 000,00 zł	-	482 575,00 zł	-	48,26%	0,00 zł/ 517 425,00 zł
	1.2 Wzmocnienie funkcji turystycznej obszaru	1.2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej obszaru	380 000,00 zł	-	379 998,43 zł	-	100%	1,57 zł
		1.2.3 Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką	560 000,00 zł	-	399 234,14 zł	160 765,00 zł	71,29%	0,86 zł
	1.3 Poprawa warunków życia mieszkańców oraz wspieranie włączenia społecznego i aktywizacja mieszkańców na obszarze LSR	1.3.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej	1 750 000,00 zł	236 830,08 zł	1 201 245,66 zł	-	82,18%	311 924,26 zł
		1.3.3 Wsparcie działalności artystycznej lokalnych zespołów z obszaru LGD	200 000,00 zł	-	177 017,66 zł	-	88,51%	22 982,34 zł
		1.3.4 Popularyzowanie innowacyjnych przedsięwzięć w tym dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska zapobiegających	50 000,00 zł	-	0,00 zł	-	0	50 000,00 zł

		zmianom klimatycznym						
		suma:	5 700 000,00 zł	428 830,08 zł	3 088 070,89 zł	1 040 765,00 zł	61,70%	544 909,03 zł/ 597 425,00 zł

Jedynym źródłem finansowania zewnętrznego Strategii Rozwoju Lokalnego (LSR) Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu” na okres programowania PROW 2014-2020 jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Łączna kwota wsparcia przeznaczona na realizację LSR w ramach poddziałania 19.2 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* PROW 2014-2020 wynosi:

Tabela 8 Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020

		EFROW	Krajowe środki publiczne
EURO	1 425 000,00	906 727,50	518 272,50
PLN	5 700 000,00	3 626 910,00	2 073 090,00

Szczegółowy budżet indykacyjny w złotych przedstawia się następująco:

Tabela 9 Budżet LSR

INDYKATYWNY BUDŻET LSR	
Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe PLN PROW 2014-2020
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit.b rozporządzenia nr 1303/2013)	5 700 000,00 zł
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit.c rozporządzenia nr 1303/2013)	114 000,00 zł
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit.d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 277 500,00 zł
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit.e rozporządzenia nr 1303/2013)	100 000,00 zł
RAZEM	7 191 500,00 zł

W „Planie działania” stanowiącym załącznik nr 3 do LSR, w okresie 2016-2018 zaplanowano wydatkowanie budżetu na wdrażanie LSR w kwocie 5 650 000,00 zł. Cały budżet przeznaczony na okres 2016-2018 został uruchomiony w ramach pierwszych naborów wniosków przeprowadzonych w IV kwartale 2016 roku, następnie przeprowadzono nabory uzupełniające w 2017 r. Decyzja taka wynikała z konieczności sprawnego osiągnięcia postępu finansowego oraz postępu w realizacji wskaźników z uwagi na zawarte w umowie ramowej kary finansowe. 12 czerwca 2017 r. został podpisany aneks do umowy ramowej, zmieniający dotychczasowe zobowiązania w kontekście stopnia osiągnięcia postępu rzeczowego i finansowego. Według obecnie obowiązującej umowy ramowej LGD jest zobowiązana do osiągnięcia co najmniej 40% poziomu każdego wskaźnika produktu zaplanowanego do realizacji w latach 2016-2018 oraz co najmniej 60% środków finansowych na wdrażanie LSR w latach 2016-2018 (w tym min. 20% środków finansowych na utworzenie miejsc pracy). Stopień realizacji postępu rzeczowego i finansowego będzie mierzony od sumy zakontraktowanych środków na wdrażanie LSR. Postęp finansowy na koniec 2017r. obliczony zgodnie z powyższą zasadą wynosił 62,25%.

Środki niewykorzystane w ramach wdrażania LSR na dzień 31.12.2017 r. wynoszą: 544 909,03 zł (9,56% budżetu), a wraz ze środkami zablokowanymi z tytułu protestów - 1 142 334,03 zł, co stanowi 20,04% budżetu. W ramach niewykorzystanej kwoty pomocy zawiera się kwota 50 000,00 zł zaplanowana na realizację operacji własnej w okresie 2019-2021.

2.3 Analiza jakości stosowanych procedur i kryteriów wyboru operacji

Procedura wyboru i oceny operacji Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu” w ramach działania 19. *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER* objętego PROW na lata 2014-2020 zastosowana podczas naborów w latach 2016 - 2017 r. była skonstruowana i przeprowadzona w sposób prawidłowy, co potwierdził pozytywny wynik kontroli administracyjnych naborów. W styczniu 2017 r. procedura została gruntownie zmieniona, co zostało podyktowane m.in. zmianą lokalnych kryteriów wyboru operacji do dofinansowania. Dostosowano zapisy procedury do nowego brzmienia Ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015, poz. 378 z późn. zm.) Pozostałe zmiany wynikały z doświadczenia w stosowaniu dotychczasowej procedury w ramach naborów przeprowadzonych w ostatnim kwartale 2016 r. Kolejno procedura była aktualizowana w maju 2017 r. w celu zwiększenia przejrzystości zapisów oraz usprawnienia przeprowadzania przyszłych naborów wniosków. Ostatnia zmiana procedury przeprowadzona w październiku 2017 r. wynikała z konieczności dostosowania zapisów procedury do zmienionych aktów prawnych: ustawy o RLKS, rozporządzenia MRiRW z dnia 24.09.2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020 oraz *Wytycznej MRiRW nr 6/4/2017 z dn. 02.10.2017 r. w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego PROW na lata 2014-2020.*

Lokalne kryteria wyboru Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu” zostały opracowane w 2015r. w oparciu o wnioski z analizy SWOT i konsultacje społeczne. Kryteria zostały zatwierdzone przez Zarząd Województwa w konkursie o wybór LGD w kwietniu 2016 r. i w takim brzmieniu zastosowane podczas pierwszych naborów wniosków w IV kwartale 2016 r. Kryteria okazały się trafnie dobrane i prawidłowo skonstruowane, dzięki czemu pozwoliły na wybór operacji przyczyniających się do realizacji celów strategii oraz zniwelowania słabych stron obszaru LSR. Jediną wadą kryteriów okazał się brak kryterium premiującego operacje tworzące dodatkowe miejsca pracy dla operacji z zakresu podejmowania działalności gospodarczej (kryterium obowiązkowe PROW 2014-2020), co stwierdził ZW podczas kontroli administracyjnej naboru 2/2016 z zakresu tworzenia nowych przedsiębiorstw. Zarząd Województwa uznał to za podstawę odmowy przyznania pomocy dla wszystkich beneficjentów w ramach zakresu tematycznego „Tworzenie nowych przedsiębiorstw”. W styczniu 2017r. Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia zmieniło lokalne kryteria wyboru poprzez dodanie nowego kryterium premiującego operacje tworzące dodatkowe miejsca pracy. W I kwartale 2017 r. powtórzono nabór z zakresu tworzenia nowych przedsiębiorstw z uwzględnieniem

nowego kryterium. Wpłynęło 37 wniosków (w tym 2 wycofane), nabór uzyskał pozytywny wynik kontroli administracyjnej, a wnioski wybrane zostały poddane weryfikacji (8 umów do końca 2017r.).

3. Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania „Poleska Dolina Bugu”

3.1 Analiza efektywności pracowników Biura LGD

W LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” w 2017 r. na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu zatrudnione są dwie osoby: pani Justyna Jellinek na stanowisku Dyrektor Biura oraz pani Marta Drejewicz na stanowisku Specjalista ds. koordynacji projektów. Pracownicy Biura w okresie wdrażania LSR aktywnie uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020.

W 2017 r. LGD przeprowadziła 4 nabory wniosków w ramach których wpłynęło łącznie 50 wniosków (w tym 2 wycofane). Pracownicy sprawowali pieczę nad przeprowadzanymi naborami oraz obsługą wniosków. Przeprowadzenie naborów wiązało się z realizacją kampanii informacyjno – promocyjnej dotyczącej głównych założeń LSR oraz naborów wniosków, a także organizacją spotkań informacyjnych dla mieszkańców i prowadzeniem zintensyfikowanego doradztwa z zakresu przygotowywania dokumentów aplikacyjnych do konkursu.

W 2017 r. pracownicy zrealizowali projekt współpracy w partnerstwie z LGD „Ziemia Zamojska” oraz LGD „RAZEM” pn. „Akademia smaku ziemi zamojskiej, włodawskiej i łukowskiej”. W ramach projektu m.in. wydano publikacje kulinarną pn. „Akademia smaku ziemi włodawskiej i chełmskiej” oraz przeprowadzono 4 warsztaty kulinarne dla KGW z obszaru LGD.

3.2 Analiza jakości i efektywności świadczonego doradztwa

Pracownicy Biura LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” udzielają bezpłatnego doradztwa dla mieszkańców obszaru LGD w zakresie aplikowania o środki z budżetu LSR. Doradztwo świadczone jest bezpośrednio w biurze LGD, telefonicznie, poprzez wiadomości e-mail, jak również w formie punktów informacji na imprezach plenerowych, szkoleń oraz spotkań informacyjnych prowadzonych na terenie obszaru LGD.

Zgodnie z §7ust. 2 Regulaminu Pracy Biura Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu”, Biuro dokonuje oceny jakości i efektywności świadczonego doradztwa z zastosowaniem następujących metod:

1. dla uczestników szkoleń organizowanych przez Biuro – ankieta oceniająca szkolenie;
2. dla beneficjentów, którzy zrealizowali projekt – ankieta monitorująca zawierająca m.in. pytania o jakość i efektywność udzielonego doradztwa;

3. dla interesantów, którym udzielono doradztwa bezpośrednio (tj. osobiście w Biurze lub poza Biurem) – zapytanie o anonimową ocenę jakości i efektywności udzielonego doradztwa;
4. podczas ewaluacji wdrażania LSR dokonywanej okresowo przez LGD – ewaluacja w zakresie jakości i efektywności udzielonego doradztwa.

Odnosnie metody wskazanej w pkt. 1

Biuro LGD w 2017 roku przeprowadziło 2 szkolenia z zakresu zasad ubiegania się o dotację w LGD „Poleska Dolina Bugu” (w tym 1 szkolenie dla osób z grup defaworyzowanych ubiegających się o premię na podjęcie działalności gospodarczej). W szkoleniach uczestniczyło 65 osób – otrzymano 65 anonimowych ankiet oceniających szkolenie.

Ankieta zawierała 8 pytań:

1. Czy spotkanie poszerzyło Pana/Pani umiejętności, wiedzę?
2. Czy prowadzący był dobrze przygotowany merytorycznie do prowadzenia spotkania?
3. Czy treść była przekazywana w zrozumiały i przystępny sposób?
4. Jak ocenia Pan/Pani materiały szkoleniowe?
5. Jak ocenia Pan/Pani organizację szkolenia (sala wykładowa, sposób obsługi)?
6. Czy jest Pan/Pani zadowolony/a ze spotkania?

Ocena dokonywana była w skali 5 stopniowej:

5 –bardzo dobrze

4 – dobrze

3 – raczej dobrze

2 – słabo

1 –bardzo słabo

Wyniki ankiety prezentuje poniższa tabela:

Tabela 10 Wyniki anonimowej ankiety oceniającej doradztwo

	OCENA				
	5	4	3	2	1
Pytanie 1	47	16	2	0	0
Pytanie 2	62	3	0	0	0
Pytanie 3	54	10	1	0	0
Pytanie 4	52	10	3	0	0
Pytanie 5	45	19	1	0	0
Pytanie 6	53	11	1	0	0

Wyniki ankiety jednoznacznie wskazują na bardzo wysoki poziom zarówno merytoryczny jak i organizacyjny przeprowadzonych szkoleń.

Odnosnie metody wskazanej w pkt. 2

W 2017 r. wpłynęły 2 ankiety monitorujące od beneficjentów, którzy rozliczyli projekty (JSFP). Jakość i efektywność doradztwa oceniono na najwyższym poziomie.

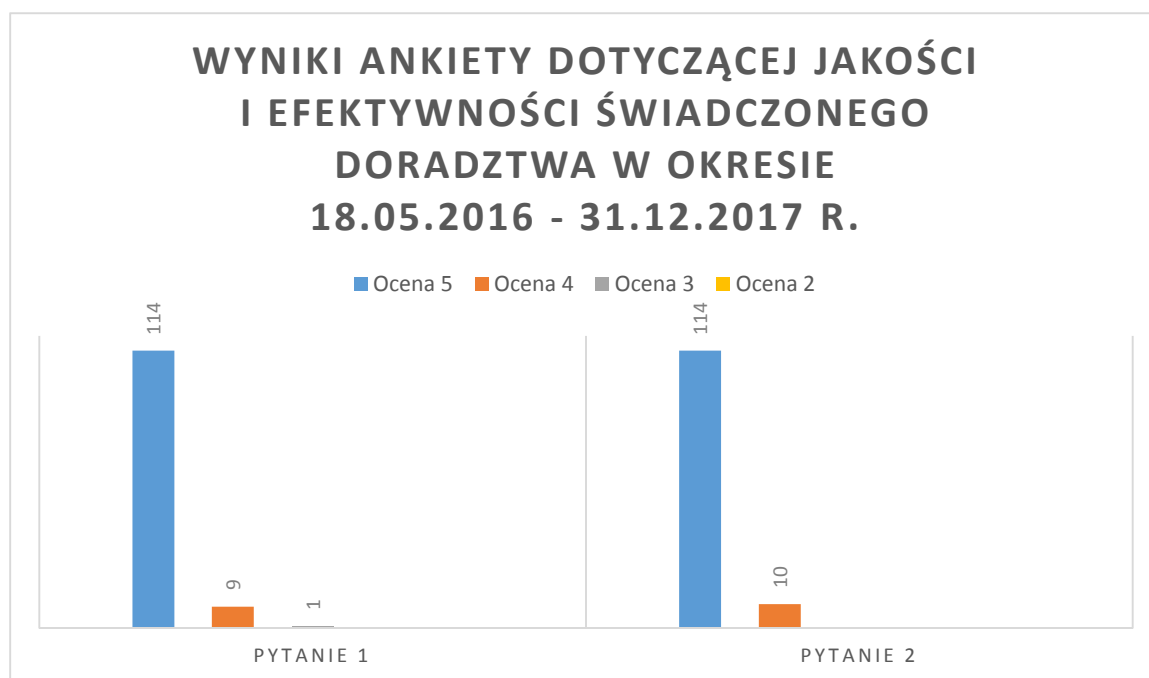
Odnosnie metody wskazanej w pkt. 3

Od 18 maja 2016 r. (podpisanie umowy ramowej) do 31.12.2017 r. z doradztwa udzielanego przez pracowników Biura LGD skorzystało 136 podmiotów (JST, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, inne instytucje). Udzielono 242 porady w różnej formie. 24 podmioty, które skorzystały z doradztwa ww. okresie, podpisały umowę o przyznanie pomocy z podziałania 19.2 (25 podpisanych umów ogółem) w 2017 r.

Każda osoba, która skorzystała z doradztwa bezpośrednio w biurze LGD, była proszona o wypełnienie anonimowej ankiety oceniającej jakość i efektywność otrzymanego doradztwa. (*Formularz ankiety stanowi zał. nr 1 do raportu*). Ankieta dotyczyła oceny następujących stwierdzeń:

1. Doradca uprzejmie udzielił konkretnych informacji na zadawanie przeze mnie pytania, wyrażał się zrozumiale i poświęcił mi wystarczająco dużo czasu (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słabo, a 5 - bardzo dobrze)
2. Wiedzę doradcy dotyczącą omawianego tematu oraz poziom merytoryczny usługi oceniam na: (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słabo, a 5 - bardzo dobrze)

Ankieta przewidywała również możliwość opisania swoich uwag dotyczących otrzymanego doradztwa, jednak żaden z beneficjentów nie zgłosił uwag dotyczących doradztwa. Łącznie wypełniono 124 ankiety – wyniki oceny prezentuje poniższy diagram.

Wyniki ankiety obrazują wysoką jakość oraz efektywność świadczonego doradztwa.

Odniesienie metody wskazanej w pkt. 4

Niniejszy raport ewaluacyjny dotyczy między innymi ewaluacji udzielanego doradztwa przez pracowników Biura LGD. Raport integruje rezultaty wszystkich zastosowanych metod badania jakości i efektywności udzielonego doradztwa. Na podstawie wyników, formułuje rekomendacje na przyszłość. Wyniki dla wszystkich zastosowanych metod prezentują bardzo wysokie noty, dlatego zaleca się utrzymanie jakości i efektywności doradztwa na dotychczasowym poziomie.

3.3 Analiza efektywności działalności LGD (aktywizacji i promocji)

Przedsięwzięcie 1.1.3 Aktywizacja zawodowa oraz wzrost kompetencji osób z grup defaworyzowanych w kierunku przedsiębiorczości

W ramach powyższego przedsięwzięcia LGD „Poleska Dolina Bugu” zaplanowała do realizacji wskaźnik produktu *liczba szkoleń skierowanych do przedstawicieli grup defaworyzowanych* w wymiarze 2 sztuk. Wskaźnik rezultatu dla tego przedsięwzięcia *liczba osób z grup defaworyzowanych przeszkolonych z wynikiem pozytywnym* wynosi 100 osób. LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” w dniu 07.10.2016 r. przeprowadziła szkolenie dla osób z grup defaworyzowanych zainteresowanych premią na podjęcie działalności gospodarczej. Szkolenie odbyło się w sali konferencyjnej Gościńca „Podkowa” przy ul. Kraszewskiego 3 we Włodawie. W szkoleniu uczestniczyło 58 osób. Kolejne szkolenie odbyło się w dn. 10.02.2017 r. w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego we Włodawie. W szkoleniu wzięło udział 36 osób. Realizacja wskaźnika produktu wynosi 100%, natomiast wskaźnika rezultatu 94%.

Przedsięwzięcie 1.2.2 Promocja obszaru LSR w oparciu o potencjał turystyczny i zasoby turystyczno-kulturowe

W ramach przedsięwzięcia 1.2.2 „Promocja obszaru LSR w oparciu o potencjał turystyczny i zasoby turystyczno-kulturowe”, LGD „Poleska Dolina Bugu” zaplanowała do osiągnięcia do końca 2018 r. wskaźnik produktu *liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów współpracy międzynarodowej* o wartości końcowej w wysokości 2 sztuk oraz wskaźnik rezultatu *liczba projektów skierowanych do przedsiębiorców i grup defaworyzowanych* o wartości końcowej w wysokości 2 sztuk.

W roku 2017 LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” wraz z partnerami: LGD „Ziemia Zamojska” (lider projektu) oraz LGD „RAZEM” podpisała pierwszą w woj. lubelskim umowę na realizację projektu współpracy współfinansowanego ze środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 (umowa nr 00001-6936-UM0320002/17 z dn. 24.08.2017r., łączna kwota dofinansowania: 144 395zł, w tym dla LGD „Poleska Dolina Bugu”: 36 695 zł). Projekt pt. „Akademia smaku ziemi zamojskiej, włodawskiej i łukowskiej” ma na celu kultywowanie dziedzictwa kulinarnego Lubelszczyzny oraz popularyzację kuchni lokalnej ziemi włodawskiej, chełmskiej, zamojskiej i łukowskiej. W ramach projektu LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” zrealizowała następujące zadania:

- przeprowadzenie 4 warsztatów kulinarnych dla członkiń kół gospodyń wiejskich z obszaru LGD,
- wydanie publikacji kulinarnej pn. „Akademia smaku ziemi włodawskiej i chełmskiej” (nakład 4500 egz.) z przepisami na tradycyjne potrawy, które zostały przygotowane i sfotografowane podczas warsztatów kulinarnych.
- dystrybucja publikacji kulinarnej w punktach gastronomicznych na obszarze partnerskich lokalnych grup działania,
- wydanie materiałów promocyjnych (kuchenne łąpki silikonowe).

Ponadto 10 uczestniczek warsztatów kulinarnych z obszaru LGD „Poleska Dolina Bugu” wzięło udział we wspólnych warsztatach kulinarnych przeprowadzonych w ramach projektu przez lidera projektu LGD „Ziemia Zamojska” w Wolicy Śniatyckiej k. Zamościa. Podczas tego wydarzenia dokonano rozstrzygnięcia konkursu kulinarnego, w ramach którego 5 zgłoszeń pochodziło od kół gospodyń wiejskich z obszaru LGD „Poleska Dolina Bugu”. Sukcesem było pierwsze miejsce przyznane przez komisję konkursową dla KGW z Korolówki Osady (gm. Włodawa), które otrzymało cenną nagrodę rzeczową.

Całkowity koszt projektu poniesiony przez LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” wyniósł 37 546,66 zł.

Kolejny zaplanowany do realizacji projekt współpracy będzie z udziałem zagranicznego partnera. Obecnie LGD jest na etapie poszukiwania partnera projektu, z którym zostanie podpisana umowa partnerska. Realizacja projektu nastąpi szacunkowo w roku 2019.

Obecnie wskaźnik produktu i rezultatu zrealizowany jest w 50%.

Kolejnym wskaźnikiem zaplanowanym do osiągnięcia w ramach powyższego przedsięwzięcia jest wskaźnik produktu *liczba wydanych materiałów informacyjno – promocyjnych* o wartości końcowej w wysokości 20 rodzajów oraz wskaźnik rezultatu *liczba odbiorców działań promocyjnych o wartości końcowej* w wysokości 20 000 osób.

W pierwszym kamieniu milowym (2016-2018) zaplanowano wydanie 10 rodzajów materiałów informacyjno–promocyjnych. W 2017 r. LGD wydała 5 rodzajów materiałów informacyjno–promocyjnych: torby jutowe, pióra kulkowe, opaski LED, parasole, taśmy miernicze. Koszt wydania ww. materiałów poniesiony przez LGD wyniósł 9 083,55 zł. W roku 2018 r. planuje się wydanie kolejnych 5 rodzajów materiałów informacyjno–promocyjnych. Obecnie realizacja wskaźnika produktu wynosi 50% w kontekście pierwszego kamienia milowego (2016 - 2018) oraz 25% w kontekście całego okresu wdrażania LSR (2016-2023).

Przedsięwzięcie 1.3.2 Działania informacyjne, szkoleniowe oraz aktywizujące prowadzone przez LGD

W ramach powyższego przedsięwzięcia zaplanowano następujące wskaźniki do osiągnięcia do końca 2022 roku:

Wskaźniki produktu:

- *liczba spotkań informacyjno – konsultacyjnych z mieszkańcami* o wartości końcowej 15 spotkań

LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” przeprowadziła w dniach od 22.09.2016 r. do 05.10.2016 r. 8 spotkań informacyjno – szkoleniowych przed organizowanymi naborami wniosków, po jednym w każdej gminie członkowskiej LGD oraz 1 szkolenie w dn. 20.11.2017 r. Przeprowadzone spotkania realizują wskaźnik na poziomie 60%. Wskaźnik będzie realizowany sukcesywnie w kolejnych okresach wdrażania LSR.

- *liczba osobodni szkoleń dla organów LGD* o wartości końcowej w wysokości 32 osobodni

W dniach 24.11.2016 r., 14.03.2017 r., 21.12.2017 r. w Hotelu Spa Rusalka w Okunince zostały przeprowadzone szkolenia dla Członków Rady z zakresu zasad dokonywania oceny i wyboru operacji do dofinansowania w ramach wdrażania LSR. Szkolenia zostały przeprowadzone przez Dyrektora Biura panią Justynę Jellinek. W szkoleniach uczestniczyli wszyscy Członkowie Rady, co realizuje wskaźnik w 75% (24 osobodni). Wskaźnik będzie realizowany sukcesywnie w kolejnych okresach wdrażania LSR.

- *liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD* o wartości końcowej w wysokości 20 osobodni.

Szkolenia zewnętrzne, w których uczestniczyli pracownicy Biura LGD w latach 2016-2017:

- 10.06.2016 r., Lublin – szkolenie zorganizowane przez Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 i 19.4 PROW 2014-2020. Uczestniczył Dyrektor Biura (*1 osobodzień*)
- 27-28.09.2016 r., Lublin – szkolenie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów (*3 osobodni*)
- 20.12.2016 r., Lublin – szkolenie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów (*2 osobodni*)
- 15.05.2017r., Lublin – szkolenie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów (*2 osobodni*)
- 06.06.2017r., Lublin – szkolenie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów (*2 osobodni*)
- 19.06.2017r., Warszawa – szkolenie zorganizowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczył Dyrektor Biura (*1 osobodzień*)
- 16 – 17.10.2017r., Kazimierz Dolny - szkolenie zorganizowane przez Krajowy Sekretariat Obszarów Wiejskich z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów (*4 osobodni*)

- 7-8.12.2017r., Okuninka - szkolenie zorganizowane przez Krajowy Sekretariat Obszarów Wiejskich z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Prezes Zarządu, Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów (2 osobodni)

Obecnie wskaźnik jest zrealizowany w 85%, gdyż pracownicy Biura odbyli łącznie 17 osobodni szkoleń zewnętrznych. Wskaźniki będą realizowane sukcesywnie w kolejnych okresach wdrażania LSR.

Wskaźnik rezultatu:

- *liczba odbiorców działań informacyjnych i aktywizujących w zakresie wdrażania LSR w wysokości 20 000 osób*

Do końca grudnia 2017 r. liczba odbiorców działań informacyjnych i aktywizujących w zakresie wdrażania LSR wynosiła 28 161 osoby (realizacja wskaźnika 100%). Na wartość wskaźnika składa się łączna liczba uczestników 9 spotkań informacyjno – szkoleniowych przeprowadzonych w latach 2016 - 2017 r. (151 osoby), nakład egzemplarzy prasy „Nowy tydzień włodawski” oraz „Super Tydzień Włodawski” w których zostały opublikowane ogłoszenia o spotkaniach informacyjno – konsultacyjnych (2 x 14 000 egzemplarzy), liczba przeszkolonych Członków Rady (8 osób) oraz liczba pracowników Biura LGD (2 osoby). Wskaźnik będzie realizowany sukcesywnie w kolejnych okresach wdrażania LSR.

Wskaźnik produktu:

- *liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa o wartości końcowej w wysokości 50 podmiotów.*

Wskaźnik rezultatu:

- *liczba podmiotów, które uzyskały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w Biurze LGD o wartości końcowej w wysokości 30 podmiotów.*

W okresie od 18 maja 2016 r. (dzień podpisania umowy ramowej) do 31.12.2017r. z indywidualnego doradztwa w biurze LGD „Poleska Dolina Bugu” skorzystało 136 podmiotów, co realizuje wskaźnik produktu w 100%. Do tego dnia umowy o przyznanie pomocy podpisały 24 podmioty, co stanowi 80% realizacji wskaźnika. Wskaźnik będzie systematycznie uzupełniany, ponieważ 13 wniosków znajduje się na etapie weryfikacji przez ZW (z uwzględnieniem wniosków wybranych w ramach naborów 2/2017, 3/2017 i 4/2017).

3.4 Analiza efektywności Planu szkoleń

Szkolenia zewnętrzne, w których uczestniczyli pracownicy Biura w ramach realizacji Planu szkoleń dla pracowników Biura LGD w 2017 roku:

- 15.05.2017r., Lublin – szkolenie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów.

- 06.06.2017r., Lublin – szkolenie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów.
- 19.06.2017r., Warszawa – szkolenie zorganizowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczył Dyrektor Biura.
- 16 – 17.10.2017r., Kazimierz Dolny - szkolenie zorganizowane przez Krajowy Sekretariat Obszarów Wiejskich z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów.
- 7-8.12.2017r., Okuninka - szkolenie zorganizowane przez Krajowy Sekretariat Obszarów Wiejskich z zakresu poddziałania 19.2 PROW 2014-2020. Uczestniczyli Prezes Zarządu, Dyrektor Biura i Specjalista ds. koordynacji projektów.

Udział Dyrektora biura oraz Specjalisty ds. koordynacji projektów w powyższych szkoleniach realizuje wskaźniki Planu szkoleń dla pracowników biura w 2017 r. z zakresu zasad wdrażania poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” oraz z zakresu zasad wypełniania dokumentacji aplikacyjnej do wsparcia w ramach konkursu na wybór operacji z zakresu wdrażania LSR.

Szkolenia dla Członków Rady w ramach realizacji Planu szkoleń zostały przeprowadzone w dniach 14.03.2017r. oraz 21.21.2017r. w Hotelu Spa Rusalka w Okunince. Szkolenia dotyczyły zasad dokonywania oceny i wyboru operacji do dofinansowania w ramach wdrażania LSR. Szkolenia zostały przeprowadzone przez Dyrektor Biura panią Justynę Jellinek. Szkolenia realizują wskaźnik Planu szkoleń dla Członków Rady na 2017 r. w wyżej opisanym zakresie.

3.5 Analiza efektywności współpracy z innymi LGD oraz organizacjami

LGD Stowarzyszenie „Poleska Dolina Bugu” od 2009 r. należy do nieformalnej sieci „Porozumienie na rzecz Współpracy i Rozwoju Lubelskich Lokalnych Grup Działania”. W ramach utworzonego partnerstwa organizowane są spotkania, podczas których lubelskie Lokalne Grupy Działania wymieniają się doświadczeniami oraz współpracują w zakresie wdrażanego podejścia LEADER. Dodatkowo została założona strona na Facebook’u Lubelska Sieć LGD w celu sprawnej wymiany informacji poprzez korzystanie z forum internetowego. W 2012 r. została powołana Polska Sieć LGD – Federacja regionalnych sieci LGD”, która skupia formalne i nieformalne sieci LGD. Polska Sieć LGD jest federacją 16 regionalnych sieci LGD, w tym lubelskiej sieci LGD. Jej celem jest budowanie platformy współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy lokalnymi grupami działania oraz ich sieciami regionalnymi oraz z innymi osobami i organizacjami związanymi z realizacją podejścia LEADER. Polska Sieć LGD jest najaktywniejszą organizacją w zakresie wdrożenia mechanizmu RLKS w Polsce, jak również aktywnie uczestniczyła w konsultacjach PROW 2014-2020 oraz na bieżąco wyrażając stanowisko polskich LGD w stanowionym prawie. Polska Sieć LGD konsultuje projekty uchwał i rozporządzeń związanych z podejściem LEADER/RLKS oraz zmianami PROW 2014-2020⁴.

⁴ Biuletyn Informacyjny Polskiej Sieci LGD – www.polskasielgd.pl

W ramach współpracy z innymi lokalnymi grupami działania, Stowarzyszenie w 2017r. zrealizowało regionalny projekt współpracy razem z LGD „Ziemia Zamojska” i LGD „Razem Ku Lepszej Przyszłości”. Szerzej o projekcie w pkt. 3.3 raportu.

3. Tabela celów, przedsięwzięć i wskaźników Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu”

Poniższa tabela prezentuje cele, przedsięwzięcia oraz wskaźniki LSR Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu”. Tabela prezentuje w sposób zbiorczy zakładany stan realizacji wszystkich wskaźników w ramach wdrażania LSR w ujęciu podpisanych umów oraz wniosków będących na etapie weryfikacji przez ZW, funkcjonowania LGD, aktywizacji, wdrażania projektów współpracy oraz realizacji operacji własnej. Wskaźniki produktu dla przedsięwzięć oraz wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych mają podane wartości dla stanu początkowego na rok 2014 r., natomiast wartości stanu realizacji wskaźników wdrażania LSR prezentują wartości w odniesieniu do podpisanych umów oraz wniosków będących na etapie weryfikacji przez ZW. Dodatkowo stopień realizacji wskaźnika wyrażony został w procentach.

Tabela 11 Tabela celów, przedsięwzięć i wskaźników Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu”

Tabela celów, przedsięwzięć i wskaźników Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu”					
1	CEL OGÓLNY	Wzrost konkurencyjności i atrakcyjności oraz równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru LSR			
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wspieranie przedsiębiorczości na obszarze LSR			
1.2		Wzmocnienie funkcji turystycznej obszaru LSR			
1.3		Poprawa warunków życia mieszkańców oraz wspieranie włączenia społecznego i aktywizacja mieszkańców na obszarze LSR			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego		jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	Plan 2027 rok	źródła danych/ sposób pomiaru
W 1.1	Wskaźnik przedsiębiorczości	Podmioty gospodarki narodowej/10 000 mieszkańców	668	824	GUS
W 1.2	Wskaźnik migracji	Saldo migracji	-80	-80	GUS
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych		jednostka miary	stan początkowy 2015 rok	Realizacja (w tym stan wynikający z umów i wniosków w trakcie weryfikacji przez ZW)	Plan 2022 rok
W 1.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)	szt.	0	14 16	31
	Liczba osób z grup defaworyzowanych przeszkolonych z wynikiem pozytywnym	osoba	0	94	100
W 1.2	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej	osoba	0	13 030	10 000
	Liczba odbiorców działań promocyjnych	osoba	0	700	20 000

	Liczba projektów skierowanych do przedsiębiorców i grup defaworyzowanych		Szt.	0	1	2		
	Liczba utworzonych miejsc pracy w branży turystycznej (ogółem)		Szt.	0	4 6	3		
W 1.3	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury rekreacyjnej		osoba	0	26 838	800		
	Liczba odbiorców działań informacyjnych i aktywizujących w zakresie wdrażania LSR		osoba	0	28 161	20 000		
	Liczba podmiotów, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w Biurze LGD		osoba	0	24	30		
	Liczba nowych występów wprowadzonych do repertuaru doposażonych zespołów artystycznych		Szt.	0	6	3		
	Liczba odbiorców kampanii na temat innowacyjnych przedsięwzięć w tym dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska zapobiegających zmianom klimatycznym		osoba	0	0	20 000		
PRZEDSIĘWZIĘCIA			Wskaźniki produktu					
			Grupy docelowe			Wartość		
Sposób realizacji						Nazwa	Jednostka miary	początkowa 2015 rok
1.1.1	Tworzenie nowych przedsiębiorstw	Grupy defaworyzowane	Konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa przez osoby z grup defaworyzowanych	Szt.	0	8 (36,36%) 11 (86,36%)	22
1.1.2	Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw	Przedsiębiorcy	Konkurs	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego	Szt.	0	3 (60%)	5

				przedsiębiorstwa				
1.1.3	Aktywizacja zawodowa oraz wzrost kompetencji osób z grup defaworyzowanych w kierunku przedsiębiorczości	Grupy defaworyzowane	Aktywizacja	Liczba szkoleń skierowanych do przedstawicieli grup defaworyzowanych	Szt.	0	2 (100%)	2
1.2.1	Rozwój infrastruktury turystycznej obszaru	Jednostki sektora finansów publicznych, stowarzyszenia	Konkurs	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej	Szt.	0	3 (100%)	3
1.2.2	Promocja obszaru LSR w oparciu o potencjał turystyczny i zasoby przyrodniczo - kulturowe	LGD, przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane	Projekt współpracy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	Szt.	0	1 (50%)	2
		Odbiorcy spoza obszaru LSR, turyści	Aktywizacja	Liczba wydanych materiałów informacyjno-promocyjnych	rodzaj	0	5 (25%)	20
1.2.3	Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystką	Przedsiębiorcy	Konkurs	Liczba wspartych działalności gospodarczych w zakresie usług turystycznych	Szt.	0	2 (66,66%) 2 (133,33%)	3
1.3.1	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej	Jednostki sektora finansów publicznych, stowarzyszenia, koło	Konkurs	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury	Szt.	0	19 (118,75%)	16

	służącej inicjatywom lokalnym	łowieckie		rekreacyjnej				
1.3.2	Działania informacyjne, szkoleniowe oraz aktywizujące prowadzone przez LGD	Mieszkańcy obszaru LSR	Aktywizacja	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych z mieszkańcami	Szt.	0	9 (60%)	15
		Mieszkańcy obszaru LSR	Koszty bieżące	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	Szt.	0	153 (306%)	50
		Członkowie organów LGD	Koszty bieżące	Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	Osobodzień	0	24 (75%)	32
		Pracownicy LGD	Koszty bieżące	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	Osobodzień	0	17 (85%)	20
1.3.3	Wsparcie działalności artystycznej lokalnych zespołów z obszaru LGD	Stowarzyszenia, fundacje, publiczne instytucje kultury	Konkurs	Liczba wspartych zespołów artystycznych	Szt.	0	4 (133,33%)	3
1.3.4	Popularyzowanie innowacyjnych przedsięwzięć w tym dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska zapobiegających zmianom klimatycznym	Mieszkańcy obszaru LGD	Projekt własny LGD	Liczba kampanii proekologicznych	Szt.	0	0 (0%)	1

4. Ewaluacja Planu Komunikacji

Poniższa tabela obrazuje stan realizacji wskaźników Planu Komunikacji od 01.04 2016 r. do 31.12.2017r.

Tabela 12 Plan Komunikacji za okres od kwietnia 2016 do grudnia 2017 r.

Cele komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego	Środki przekazu	Wskaźniki - stan docelowy/stan bieżący/ procent realizacji	Efekty zastosowanych działań
1) Informowanie mieszkańców obszaru o przedsięwzięciach realizowanych przez LGD oraz o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu Lokalnej Strategii Rozwoju	Kampania informacyjno-promocyjna dotycząca głównych założeń LSR oraz zbliżających się naborów wniosków	- Mieszkańcy obszaru LGD - Potencjalni wnioskodawcy - Grupy defaworyzowane	➤artykuły w prasie lokalnej ➤ogłoszenia w siedzibach instytucji publicznych ➤artykuły na stronach internetowych LGD i instytucji publicznych ➤ogłoszenia w lokalnym radiu ➤ogłoszenia na lokalnym portalu informacyjnym ➤ulotki ➤plakaty	➤ liczba artykułów w prasie lokalnej - 8 /4 (50%) ➤ liczba ogłoszeń na tablicach w instytucjach publicznych – 40/20 (50%) ➤ Liczba artykułów na stronach internetowych LGD i instytucji publicznych – 40/28 (70%) ➤ liczba ogłoszeń w lokalnym radiu – 1/1 (100%) ➤ liczba ogłoszeń na lokalnym portalu informacyjnym – 3/1 (33,33%) ➤ liczba wywieszonych plakatów i przekazanych ulotek – 2 000/1500 (75%)	Liczba osób poinformowanych o zasadach realizacji LSR i udzielania wsparcia – 10 000/ 4200 (42%)
2) Wsparcie doradczo-informacyjne dla wnioskodawców w zakresie aplikowania o środki z budżetu LSR	1) Organizacja spotkań informacyjnych na temat wdrażanych przez LGD projektów oraz zasad aplikowania o dofinansowanie projektów, realizacji i rozliczania projektów,	- Mieszkańcy obszaru LGD - Potencjalni wnioskodawcy - Grupy defaworyzowane	➤spotkania informacyjne ➤doradztwo Biura LGD	➤ liczba spotkań – 4/11 (275%) ➤ liczba udzielonych porad – 80/66 (82,5%)	Liczba osób przeszkolonych – 80/248 (310%) Liczba osób/podmiotów, które skorzystały z doradztwa świadczonego przez Biuro LGD –80/66 (82,5%)

	2) Doradztwo Biura LGD dla beneficjentów wsparcia z zakresu przygotowywania dokumentów aplikacyjnych do konkursu				
3) Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości i efektywności doradztwa świadczonego przez LGD	1) Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD w zakresie jakości i efektywności pomocy świadczonej na etapie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy 2) Badanie satysfakcji beneficjentów LGD w zakresie jakości i efektywności pomocy świadczonej na etapie rozliczania	- Potencjalni wnioskodawcy	➤ Ankieta oceniająca doradztwo	➤ Liczba ankiet - 80/66 (82,5%)	Liczba uzyskanych pozytywnych informacji zwrotnych –72/66 (91,67%)

	projektów				
4) Wsparcie doradczo-informacyjne dla beneficjentów w procesie realizacji i rozliczania projektów	Doradztwo Biura LGD dla beneficjentów wsparcia z zakresu realizacji i rozliczania projektów	- Beneficjenci (projektodawcy)	➤ doradztwo Biura LGD	➤ Liczba udzielonych porad –20/5 (25%)	Liczba osób/podmiotów, które skorzystały z doradztwa świadczonego przez Biuro LGD –20/3 (15%)

5. Wnioski

Analiza niniejszego raportu ewaluacyjnego obejmującego swoim zakresem okres od 18.05.2016 r. do 31.12.2017 r. nasuwa wnioski, że LGD „Poleska Dolina Bugu” efektywnie wydatkuje środki pieniężne oraz w szybkim tempie osiąga zamierzone wskaźniki celów i przedsięwzięć LSR na okres programowania 2014-2020. Wskazuje na to analiza postępu finansowego (rozumianego jako środki zakontraktowane i wypłacone) oraz postępu rzeczowego (rozumianego jako wskaźniki stanowiące liczbę operacji zakontraktowanych i rozliczonych). Realizacja wskaźników zaprojektowanych dla działania 19. *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER* przebiega zgodnie z „Planem działania” stanowiącym załącznik nr 3 do Lokalnej Strategii Rozwoju, Planem Komunikacji oraz Planem Szkoleń i nie budzi zastrzeżeń w ich dalszej realizacji. Nie ma ryzyka nie osiągnięcia postępu rzeczowego (40% wskaźników produktu na umowach zaplanowanych na okres 2016-2018) oraz postępu finansowego (60% środków zakontraktowanych zaplanowanych na okres 2016-2018) co wiązałoby się z poniesieniem kary finansowej. Wszelkie procedury wewnętrzne LGD zostały dostosowane do obecnie obowiązujących przepisów PROW 2014-2020, które razem z wypracowaną strukturą organizacyjną stanowią spójny system wdrażania LSR. W kolejnym roku wdrażania LSR zaleca się bieżące udzielanie doradztwa beneficjentom z zakresu uzupełnień do wniosku o przyznanie pomocy, realizacji oraz rozliczania operacji, realizacja międzynarodowego projektu współpracy, operacji własnej, działań promocyjnych oraz naborów wniosków na kwoty uwolnione w celu uzupełnienia brakujących wskaźników. Wydatkowanie uwolnionych środków może się wiązać z koniecznością wcześniejszej aktualizacji LSR w zakresie wskaźników, z uwzględnieniem obowiązkowego czynnika partycypacji społecznej.

6. Spis tabel

Tabela 1 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.1.1 Tworzenie nowych przedsiębiorstw	9
Tabela 2 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.1.2 Rozwijanie istniejących przedsiębiorstw	10
Tabela 3 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej obszaru.....	11
Tabela 4 stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.2.3 Rozwój przedsiębiorczości związanej z turystyką.....	12
Tabela 5 Stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.3.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej służącej inicjatywom lokalnym.....	13
Tabela 6 stan realizacji wskaźników produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia 1.3.3 Wsparcie działalności artystycznej lokalnych zespołów z obszaru LGD	14
Tabela 7 Stan wykorzystania budżetu przeznaczonego na wdrażanie LSR w ramach poszczególnych przedsięwzięć.....	16
Tabela 8 Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020.....	18
Tabela 9 Budżet LSR	18
Tabela 10 Wyniki anonimowej ankiety oceniającej doradztwo	21
Tabela 11 Tabela celów, przedsięwzięć i wskaźników Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu”	29
Tabela 12 Tabela celów, przedsięwzięć i wskaźników Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Poleska Dolina Bugu”	33

7. Załączniki

Anonimowa ocena doradztwa:

Proszę zaznaczyć ocenę w skali od 1 do 5, gdzie **1 oznacza bardzo słabo**, a **5 – bardzo dobrze**

1. Doradca uprzejmie udzielił konkretnych informacji na zadawane przeze mnie pytania, wyrażał się zrozumiale i poświęcił mi wystarczająco dużo czasu

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2. Wiedzę doradcy dotyczącą omawianego tematu oraz poziom merytoryczny usługi oceniam na:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3. Uwagi:

.....

.....

.....

.....